

(המשך מעמוד 61)

נגד דויד על שסימם וניצל את מלכה.

את הכהשותיה של אשתו מסי ביר טוביה כנסיגה בעיקבות לחי צים ופחד. הם מאיימים ברצח והיא פוחדת. היא יודעת שהוא מסוגל לרצוח. היא מכירה אותו. דויד נחום, הגבר שבו מטיח שמואל טוביה דברים קשים. מגיב בחיך: "האדם הזה אינו שפוי. כנראה. הוא מובטל, לא עושה כלום כל היום. יתכן שהוא מנסה לסחוט כספים. יתכן שזה נסיון למלא את חינו הריקים ב"תוכן. אני יודע שהוא רודף פיר-סום. רק חבל שזה על חשבון אישתי וחמשת ילדי. נכון, קיימתי יחסים עם אשתו. אבל המסכנה הזו, שבעלה לא שומר עליה, לא היתה זקוקה לסמים על מנת להיר משך לגבר אחר. מלכה היתה זקוקה לגבר וקרה מה שקרה. אני שמח שאישתי הכינה. לא רציתי שהילדים ידעו, אבל אחרי מה שעשה כל השכר נה כבר יודעת. אני פועלמתכת. עובד מהביר קר עד הערב ומאושר בעבודתי. אין לי זמן להתעסק עם שמואל

יעקב שרת / איש מאדים

חשבון אישי וחשבון לאומי

תישביגן איבד באחרונה הרבה משערות זקנו המדובבל, והכבוד שמוכה בו מועד-תישביגן אינו מוסף לו בריאות. לעומת זאת, הוא שואב תעצומות תישיות מסגולה מיוחדת של העדר האנושי - היתלות התיש גדול, תיש-אב, שההתייחסות אל זרעו מקנה, כנראה, כישורים מפליגים. כך, בעוד תיש-פרס מתלהלה בתיש בן-גוריון, תישביגן אוהו בידו בקונו ובזנבו של תיש-ז'בוטינסקי, אשר כיוון היטב להיוולד מאה שנה בדיוק לפני הבחירות בישראל; הוא היה תיש כליל השלמות, אשר התנגח עם תיש-ויצמן ולא יכול לו, ולכן אירגן לו עדר משלו, כשם שתיש-טבנקין עשה לתיש-בן-גוריון. אנשים הלכו אחרי תיש-ז'בו-טינסקי כשם שמאזניים הולכים שבי אחרי זמר בעל קול מקסים. כך דרש לפנינו בימים אלה תיש-זוטא ישראל אלדר, וחזר ואמר, וחזר ואמר בכל מיעד רדיו, עד שאיי-אפטר שלא לשאול מה קרה שאיש לא קם במזרח-אירופה לקריאתו ההיסטורית להימלט מגיא ההריגה בעוד מועד, שלא לדבר על השאלה כיצד זה תיש כליל מעלות זה נשאר תיש של עדר מיעוט. כנראה שלא די לשלוט במכמני תריסר לשונות ויותר. כן, ז'בוטינסקי היה תיש טראגי. הוא היה תיש יפה, תיש מוכשר, אבל כנראה שהקרניים שלו לא היו מחודדות דיין, או שמא לא צמחו בכיוון הנכון, והאשכים שלו לא נגרו על הקרקע, כמו אלה של בן-גוריון, תגידו מה שתגידו.

תיש-ידיון, לעומת זה, הוא תיש קומי - לא קרניים, לא אשכים. אלמלא ריאיון אותו דב גולדשטיין אחת לכמה חודשים, היינו מדמים כי לא נותרה אף שערה אחת בחתימת זקנו המזויף. מי צריך יותר? העדר את התיש או התיש את העדר? על כך, ללא טישטוש, בהזדמנות אחרת, עלי-ד המעיין.

כולם עלו על עזר. מי לא עלה על עזר? אז אני דווקא לא אצטרף למקהלת המשמיצים את השובב הלאומי הספונטני המתוכנן, ולא מפני שאני לא אוהב או כן אוהב את עזר, או לא אוהב את קטר או את רגן או כן אוהב אחד מהם. אני פשוט לא מבין מה הזעקה הזאת על התערבות אישיות ישראלית בענייני מדינה זרה. לרדת מדינה זרה. אבל אמרי-אמריקה היא מדינה זרה? גרמניה זרה. או בריטניה. אבל אמרי-קה? ממתן חלדנו להיות חלק בלתי-נפרד שלה? והיורדים זה כלל?

ועכשיו האמריקאים עוד יחשבו להם, שאנחנו והם זה לא אותו דבר, ויתפנו לחשוב ברצינות אם אנחנו נכס או נטל, אם אנחנו מדינה מתוקנת או מדינה בכלל, ועוד כל מיני דברים מסוכנים שכאלה, ואולי אפילו יפסיקו להתערב בענייני ישראל. והכל מפני התענוג הפנימית הזו, לרדת לחיי עזר עד כדי העמדת העניין האישי לפני העניין הלאומי!

נעמי הזאת

ועשיתי על הנשיא, אשר אם תוכו כברו / כיצד מתרוצצת א"ה השלמה בחצרו?
וברדתו מצריימה הנשיא השוחר שלום עד-אין-גמר, נטל בצקלונו בצל שום, וגם את תבלונו האהוב הקרוי "שמר", ולא נמצא השמר טוב לשום מאכל מצרי לאומי - ומה טוב! אחרת היינו אומרים: הזאת' נעמי?

זיהום תחת זיהום

בעידן הפייר-ז'לברי של הדיפלומטיה הישראלית, כאשר בניצוחו של המהפנט שרמנטי פייר ז'ילבר שגריר צרפת בישראל, שהקסים את כל תלביבי ואשתו בעברית הרהוטה בפיו, שירתה ממסלתי ישראל את האינטרסים הצרפתיים במזרח-התיכון מתוך אמונה אווילית עיוורת, שצרפת היא המשרתת את האינטרסים הישראלים באזור זה, שלטה בארצנו אופנת האלהת כל שהוא צרפתי עד להחלואי. כמו שאומר שייקה אופיר, הזמנו השתנים. צרפת אומנם ממשיכה בחוצפתה כי רבה לשרת את האינטרסים שלה; אלא שהללו אינם חופפים עכשיו את האינטרסים של ישראל. ולפיכך ברי שצרפת כיום היא אויב האנושות, שלא לדבר על חוקי שעל חצי מיליון היהודים היושבים בה מרחפת סכנת השמדה, וכל המרבה לספר בישראל בגנותה הריהו קברניט משוכח.

אין צורך לומר, כי קיצוניות הסגידה וההתבטלות מזה והמש-טמה וההתנשאות מזה רק מעידות על העדר תו ממלכתי אמיתי במדינה הנפשי של הישות הישראלית ואולי אף של העם היהודי. התבונה המדינית שוללת שריפת גשרים וגישת, "אוי-אוי". בימים לא-אי-חפית אינטרסים ראוי - ביחוד למדינה הקטנה יותר - להמתין בסבלנות עד השתנות הנסיבות מכוח, חוק חילוף החומרים הבינלאומי, ובינתיים להימנע מפרובוקציות מיותרות. מבחינה זו, ספק אם דוברי ישראל לא הפרו בו בתגובותיהם על משמעות הפצצה שהונחה באחרונה ליד בית-כנסת בפאריס.

אבל מדוע הודליף מי שהדליף בצרפת, כי הבינו הצרפתי אינו מוציא ממלל אפשרות כי אותה פצצה הונחה על-ידי "המוסד" הישראלי? האם אין הדבר מעיד על אנטי-שמיות ואנטי-ישראליות חולנית המושה במימשל הצרפתי?

התיקשורת בני ובין הבינו הצרפתי נשתבשה באחרונה, לצערי, בגלל סיבות אטמוספיריות בלתי-נשלטות, אבל אני מנחש, שלגוף זה יש כנראה חשבון תופח עם ישראל. מעשי רצח וחבלה שונים שבוצעו על אדמת צרפת בשנים האחרונות יחסו לא אחת לישראל, ככל הנראה על יסוד החישוב, "למי זה הועיל?" בכל מיקרה ומיקרה. כמובן, סברה אינה אריה, אבל מי שעולץ בלבו על שמתקן גרעיני תוצרת צרפת המיועד לארץ-ערבית-אויבת-ישראל נחבל בצרפת, או על שמדען גרעיני ערבי או פלוני אחר החורש מזימות נגד ישראל מקפח את חיינו בצרפת בנסיבות אלימות, אינו יכול שלא להביא בחשבון כי מעשים כגון אלה אינם מרנינים את לב המופקדים על קיום הריבונות הצרפתית, ומתחוור שיש כאלה, ופינקסם פתוח וידם רושמת.

מי שחיבל במיתקן או רצח בצרפת ערבי זה או זה, והיה זה גורם ערבי, ישאלי, אמריקאי או רוסי, וראה בכך צורך עליון השקול כנגד כל אפשרות של הרעת יחסים עם בעל-הבית שבחצרו בוצע מה שבוצע, אולי נהג כשורה מבחינתו, אך אם הכובע עלול לבעור על ראשו ראוי לו שיצטנע וימנע מלהוקיע את הבוגרות הצרפתית, שכן הווקעה זאת עלולה להיפרם מהיותה תפורה בחוטים ממורטטים.

באחרונה הילכו שמועות, ביחוד בצרפת, שכור הגרעיני תוצרת צרפת, שהופצץ ביראק מן האוויר, בימיה הראשונים של מלחמת עיראק-איראן הופצץ על-ידי מטוסים ישראליים. דוברים ישראלים הכחישו זאת, ולא נותר איפוא אלא להניח, כי המפציצים היו איראניים. אבל דומה כי הנחה זו אינה מקובלת על כל הצרפתים, ובאופן זה מתפרשת לי חידת האשמת ישראל בפיגוע בבית-הכנסת הפאריסי: הכפשה מזהמת זו היא אחת מצורות הנקמה של גורמים צרפתיים הסבורים, משום-מה, שישראל ביצעה פעולות "מזהמות" נגד אינטרסים צרפתיים.

אבל נא לא לשכוח - פירושי מצוץ כולו מן האצבע המאדימית. הרבה יותר פשוט תלתות הכל באנטי-שמיות מושרת, ממאירה.

חוקרי הטבע עמדו על תופעה מעניינת אצל בעל-הקרניים:

כל עדר יש בו מהיג - "תיש" - ועל פיו ישקו כל הנקבות. כל עוד אונו של תיש זה עמו, לא יעו שום זכר אחר בעדר להרביע נקבה, כמו ניטל הימנו יצר המין, לא עלינו. רק כאשר אותו תיש תושש והולך, בא תחתיו אחד העתודים הצעירים יותר, ושוב, רק הוא והוא בלבד עוסק במצוות פריה ורבייה, וכל היתר, אף שבורכו מן הטבע בכל האבזורים הדרושים, מתאפקים כל הימים, כמו שנאמר: "הלך לך ובכה נושא משך הזרע".

כמובן, יש גבול גם לאונו של תיש, ואמנם, אין בטבע עדר אחד עוקי השלטת על-ידי תיש אחד, אלא עדרים עדרים. עד כאן טוב ויפה, ומכאן ואילך נלך אצל עדי בני-אדם. גם בעל-החיים האנושי זקוק למנהיג, לתיש, אף כי לאירדוקא לצורך פריה ורבייה (אם כי משחו מן התיש המרביע-כל-נקבה" בעדר נשתמר החברה האנושית בהרמונות בארצות הפוליגמיות והמלוכניות מזה, וברביבו נשים ראוותא, אם לא בעת ובעונה אחת כי אז לפחות אחת אחת לאורך זמן, בארצות המונוגמיות והדמוקרטיות מזה). ואכן אנו עדים לכך. שהחברה האנושית נחלקת לעדרים עדרים (אומות, עמים), וכל עדר נחלק לתת-עדרים (כיתות דתיות, "חצרות", מיפלגות, אירגונים ארציים וכו'), שלכל אחד מהם תיש משלו.

אבל לתיש האנושי יש בעיה. הוא אינו נהנה מיראת-כבוד בהמית ומוטבעת כזו שנוהגים הזכרים בעדר בעל-הקרניים במנהיגם. הכל-יכול והכל-עושה. לא, חיינו של תיש אנושי אינם קלים. הוא עומד בתחרות בלתי פוסקת עם מתחרים על הנהגת העדר, ולעולם אינו יכול לבטוח כי נצחונו על מתחרה לא יגרום לפילוג, שבעקבותיו יעשה המתחרה לתיש של העדר הפורש.

אין לי מושג מהו צירוף התכונות והכישורים שעושה תיש בעדר של בעל-קרניים, אך ברי שיש צירוף אופטימלי שכוה. נקל יותר לנסות להגדיר צירוף זה אצל התיש האנושי. אבל בעוד שהעדר הלא-אנושי חייב להיות בעל גודל מסוים, המוכתב על-ידי מיגבלות כושר הרבעה של תיש יחיד, העדר האנושי אינו כפוף למיגבלות הללו, שכן התיש האנושי מסתפק בדרך כלל (ובכפוף לתופעות שאיזכרתי לעיל) באשתו, ובמקרים מסוימים, כפי שאמרה הגבירה אופירה, בחצי-אשתו. לכן אנו מוצאים עדרים אדם רבים ועצומים מספור, שלהם תיש אחד ויחיד (צינני, היטלר, סטאלין, מאו), ובצידים עדרים זעירים (רבי של חסידים, גורו).

ועוד הבדל: העדר האנושי, שלא עדר בעל-החיים, רב-קומה. תיש אנושי בקומה אחת אינו יריב של תיש בקומה אחרת. התחרות תמיד נטושה באותה קומה, והיא נתחת מדי פעם בפעם כאשר שני בני-אדם או יותר, המפתחים תכונות תישיות, מתחרים על חסדי העדר.

היום ידעו האמריקאים מי יהיה התיש שלהם ויוכלו לשרי שירת, "יש לנו תיש, הללויה את אמריקה!" ובהתאם לכך יהיה השבוי של צ'ורני-תתיש או "תם", (תיש בערבית, למי שמבין) אצלנו. עוד מעט קט נדע אלכונן מיהו התיש הרשמי של "העבודה" שלנו. ומה יעשו אנשי הקיבוץ המאוחד, שתמיד הצטרכו לתיש משלהם, אם תיש-פרס יכריע את תיש-רבין. בחצרו מתווצצים עוד כמה תיישים מטעם עצמם ומחפשים להם עדר, ויש גם כמה עדרים המחפשים תיש. משה דיין, למשל, הוא תיש מיוחד במינו, תיש עם תסביכים המסתתר שוב ושוב בסבך מפני העדר האנושי הגמיש הרץ אחריו. כאשר העדר האומלל הזה מתייאש כמעט, עולה התיש דיין על איוז גר, ואף שטלפו פגועים וקרניו רופסות משמיע איוה מה-מה המפיח רוח תישית חדשה בעדר המותש. הנה, בימים אלה פעה פעייתו באוזני עדרו הנבוך וכבר נטשו ונסעו להרצות במופלת ייל שבארצות-הברית באוזני איוה תיעד אקדמאי.

מלכה טוביה

בעלי מבייש אותי

טוביה ובטח שלא עם סמים זווי-נות. לפרנס היום המישה ילדים זה לא קל.

"גם למישרה נמאס ממנו. הם ערכו חיפוש אצלי בבית וגילו בית גקי. טוב, שמעולם לא חדרו אליו סמים. למרות זאת הוא ממשיך להטריד אותי. הוא התקשר אלי כמה פעמים, הציע לי נשים.

עתה תצטרך המישרה להחליט אם הסיפור כולו הוא פרי דמיונו של שחקן מתוסכל או שבחל-אביב מתגורר אדם מסוכן.